

Anexă
la Hotărârea Colegiului de disciplină și etică
nr.3-58/2026 din 28.04.2026

RECOMANDAREA nr. 1/2026

privind standardele de conduită profesională ale procurorilor
în exercitarea atribuțiilor de conducere a urmăririi penale
și obligația de reacție la erorile procesuale constatate

Colegiul de disciplină și etică, urmare a examinării unor cauze disciplinare inițiate în privința procurorilor, a constatat existența unor deficiențe sistemice în exercitarea atribuțiilor de conducere a urmăririi penale de către procurori, manifestate prin tolerarea, necorectarea sau corectarea tardivă a erorilor procesuale comise de organele de urmărire penală din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, deficiențe care au determinat desfășurarea unor investigații penale ineficiente și incompatibile cu exigențele art. 3, 5 și 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, cu afectarea drepturilor participanților la procesul penal.

Colegiul reține că, în cauzele disciplinare examinate, inclusiv în cauza *Gorodinschi, cauza Belinschi și Guida ș.a.*, caracterul eronat sau formal al unor acțiuni procesuale era evident, însă procurorii care au condus urmărirea penală nu au utilizat în mod efectiv și prompt pârghiile legale disponibile, manifestând o conduită pasivă sau formală, fapt ce a condus la perpetuarea încălcărilor și, în final, la sesizarea de către părțile interesate a organelor disciplinare.

Colegiul subliniază că, în temeiul art. 6 din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură, art. 52, art. 217 alin. (2) din Codul de procedură penală, procurorul nu este un simplu participant formal în cadrul urmăririi penale, ci titularul obligației legale de a exercita un control efectiv, real și substanțial asupra legalității și temeiniciei actelor procesuale efectuate de organul de urmărire penală, fiind obligat să prevină, să identifice și să înlăture orice încălcare a legii sau a drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei.

Procurorii sunt obligați să exercite în mod activ, continuu și riguros atribuțiile de conducere a urmăririi penale, controlul exercitat asupra organelor de urmărire penală urmând să fie unul efectiv și documentat, iar nu formal sau aparent. Orice manifestare de *pasivitate, tolerare sau validare tacită* a unor erori procesuale este inadmisibilă și contravine obligațiilor profesionale ale procurorului.

La constatarea unei investigații penale ineficiente, neexecutarea indicațiilor procurorului, efectuarea unor acțiuni de urmărire penală cu încălcarea drepturilor fundamentale, **procurorul este obligat** să intervină imediat, ferm și fără echivoc, utilizând toate mijloacele legale prevăzute de legislație, inclusiv prin: *anularea* actelor ilegale sau neîntemeiate, *excluderea* probelor obținute cu încălcarea legii, *emiterea* de indicații obligatorii în scris, *retragerea* cauzei penale de la organul de urmărire penală, *redistribuirea* acesteia sau *preluarea* personală pentru exercitarea urmăririi penale, precum și prin *înlăturarea* persoanei care a încălcat legea în procesul urmăririi penale.

COLEGIUL DE DISCIPLINĂ ȘI ETICĂ
din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor

Colegiul reiterează că ***obligatia de a desfășura o investigație penală efectivă*** implică acțiuni prompte, diligente și capabile să conducă la stabilirea adevărului și la tragerea la răspundere a persoanelor vinovate, astfel cum rezultă din jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului, inclusiv în cauzele *McCann și alții v. Regatul Unit al Marii Britanii, El-Masri v. fosta Republică Iugoslavă Macedonia, Ramsahai și alții v. Regatul Țărilor de Jos*, care impun autorităților naționale obligația de a asigura un control real și efectiv asupra desfășurării anchetei.

Colegiul readuce în atenție că ***procurorul are obligația expresă*** de a iniția proceduri disciplinare ori de câte ori constată existența unor abateri imputabile ofițerilor de urmărire penală sau altor persoane implicate în procesul penal, iar omiterea nejustificată a sesizării organelor competente constituie, în sine, o încălcare a obligațiilor profesionale și poate angaja răspunderea disciplinară a însăși procurorului.

Colegiul constată că exercitarea formală sau superficială a atribuțiilor de conducere a urmăririi penale este ***asimilată neexercitării acestora și constituie abatere disciplinară (îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu)***, în măsura în care conduce la menținerea unor încălcări ale legii, la afectarea drepturilor părților sau la compromiterea eficienței urmăririi penale.

În același timp, Colegiul reține că utilizarea efectivă, completă și documentată a tuturor mecanismelor și pârghiilor legale de intervenție poate constitui un element relevant în evaluarea conduitei procurorului la investigarea cazului, inclusiv sub aspectul existenței unor circumstanțe atenuante în cadrul eventualei proceduri disciplinare, în măsura în care demonstrează acțiunea cu bună-credință și diligență profesională.

Prezenta Recomandare va fi adusă la cunoștința tuturor procurorilor, are un caracter obligatoriu în ce privește interpretarea și aplicarea normelor legale incidente exercitării atribuțiilor de conducere a urmăririi penale și vor constitui reper normativ și criteriu de referință în evaluarea conduitei profesionale a procurorilor, inclusiv în cadrul procedurilor disciplinare, al evaluărilor performanțelor profesionale și al altor proceduri interne relevante.

Colegiul de disciplină și etică